

Поняття «воспитательное пространство» виступає синонімом поняття «культурна середина». Вона являється частиною оточуючого світа, в якому превалює визначений педагогічно сформований образ життя. Необхідним умовою збереження режиму сприятливого середовища розвитку є підтримка збереження взаємодії між людьми, існуючими інститутами соціалізації, простором культури, який виступає системообразующей інтегрованою характеристикою взаємодії людини і природи. Розвиток особистісного світа молоді здійснюється шляхом виходу від індивідуального до духовно-практичного досвіду людства з метою виховання людини культурного, спроможного до самовизначення в продуктивній ноосферній діяльності по створенню природно-культурної середина, з опорою, заздалека, на національну культуру. Терміни «пространство», «середина», «поле», «округ», доповнюють один одного, в різних контекстах об'єднує М.Борітко: « В світі, який оточує людину, об'єктивно існує особливе соціальне вимірювання, створене сукупною діяльністю людства, – полем значень, організує діяльність відносно до поля значень, люди тим самим безперервно підтверджують реальність його існування».

Таким чином, соціокультурна середина виступає як конкретне, надане кожному молодому людині соціальне простором, з допомогою якого він активно включається в громадські зв'язки. Це сукупність різних макро- і мікроумов його життєдіяльності і соціального (ролевого) поведіння, в яких конкретне природне поведіння і предметне оточення представлені як відкрита культурнонаповнена до взаємодії частина соціума.

***

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Л.М. Овчарова, к.ф.н., доц., ПДТУ

Складність процесу становлення незалежної української держави, що відповідає європейським цінностям, обумовлює інтерес до наукового дослідження цього процесу, у тому числі до проблем взаємовідносин громадянського суспільства та правової держави.

Ціль дослідження – аналіз факторів, що обумовлюють процеси взаємодії правової держави та громадянського суспільства в Україні.

Громадянське суспільство і держава розглядаються вченими як певний тип антиномії, за допомогою якої описується поділ цілісного суспільного організму на дві взаємопов'язані і взаємообумовлені сфери – політичну і соціальну. Якщо держава є втіленням тенденції до впорядкування і централізації суспільного життя, то громадянське суспільство – тенденції до децентралізації і свободи особи. Для стійких структур держави характерним є переважання вертикальних відносин та ієрархічних зв'язків, а в межах громадянського суспільства домінують горизонтальні зв'язки невідного характеру.

Взаємовідносини громадянського суспільства і держави багато в чому залежать від типу політичного режиму, що панує в державі. З точки зору американського вченого Т. Карозерса, політичний режим, що сформувався в Україні наприкінці ХХ – початку ХХІ століття є режимом домінуючої влади. Це тип режиму, де відсутні межі між державою та правлячою політичною партією. Фінансові ресурси, виробництво, силові структури обслуговують державну владу. Як результат, зосередження усіх важелів влади у одній політичній силі, відсутність механізму діючого контролю з боку слабого громадянського суспільства, панування корупції у всіх сферах суспільства.

Рівновага між громадянським суспільством і державою є важливим фактором стабільного демократичного розвитку, а порушення її веде до гіпертрофії владних структур, відчуженості і політичного безсилля народу. В той же час слабкість державної влади, відсутність реальних механізмів виконання законів та покарання за їх порушення не тільки не сприяють поширенню свободи громадян, а й ведуть до хаосу, правового нігілізму в суспільстві. Отже, стосунки громадянського суспільства і держави мають бути стосунками діалогу та співпраці, а не монологу і диктату однієї із сторін.

***

ПРОФЕСИОНАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНЧЕСТВА В ПРОЦЕСЕ ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ

Я.В.Одинцова, асистент, к.фил.н., ПГТУ

Соціалізація, як процес усвоєння особистістю визначеної системою знань, дозволяючої їй бути повноправним членом суспільства, включає (с точки зору освіти) два етапи:

- соціалізація в процесі професійного освіти в навчальному закладі;